

ПРАВА НА ВОЛЮ

№2 (207)
Студзень 2007

Праваабарончы бюлетең

Інтэрнэт павінен...
служыць
росквіту краіны...

Беларусь плануе вывучыць міжнародны досьвед па пытнінях кантролю Інтэрнэту на заканадаўчым узроўні. Пра гэта паведаміў міністр інфармацыі Рэспублікі Беларусь Уладзімір Русакевіч.

Па звестках "Телеграфу" са спасылкай на БЕЛТА, пра такі намер беларускага боку міністр паведаміў падчас наведвання III Міжнароднай съпеціялізаванай выставы "Тыдзень моды на здароўе", што пачала працу ў Менску.

Уладзімір Русакевіч сказаў, што ў сувязі з тым, што Інтэрнэт атрымаў шырокая разьвіцьцё, у планы Міністэрства інфармацыі ўваходзіць унясенне некаторых зменаў у Закон аб друку.

"Мы не плануем перашкаджаць працы Інтэрнэту, але лічым сваім абязвязкам вывучыць дзеяйнасць ведомстваў іншых краін у гэтym кірунку, а таксама ўнесыці адпаведныя змены ў Закон аб друку", – пракаментаў Уладзімір Русакевіч.

У той жа час 31 студзеня на выніковай калегіі ўпраўлення ідэалагічнай працы Гарадзенскага аблвыканкаму першы намеснік начальніка галоўнага ідэалагічнага ўпраўлення Адміністрацыі прэзідэнта Беларусі Аляксандр Слабадчук адзначыў, што без СMI немагчыма эфектуўна праводзіць ідэалагічную працу. Па ягоных словаах, СMI дапамагаюць дзяржаве разьвіваць прыярытэтныя кірункі яе дзеяйнасці. Сюды ўваходзіць экспарт, жыльё, харчовая бяспека, здаровыя ладжыцца, дэмографічная сітуацыя, сям'я, адукацыя, разьвіцьцё вёскі, навукамісія тэхналогіі, а таксама выкананьне дзяржаўных сацыяльных стандартоў.

"СMI павінны мабілізоўваць насельніцтва на рашэнні самых важных народнагаспадарчых задачаў, якія былі пастаўленыя на Усебеларускім народным сходзе", – заявіў Аляксандр Слабадчук.



Рэнэ ван дэр Ліндэн на прэс-канферэнцыі.

Перадумова пачатку дыялогу – вызваленне палітычных

Беларускія праваабаронцы сустрэліся са старшынёй ПАСЕ Рэнэ ван дэр Ліндэнам

"Размова прайшла ў сяброўскай атмасфера. Можна сказаць, што мы, прадстаўнікі грамадзянскай супольнасці Беларусі і ўсходзяйскай палітычнай эліты размаўляем на адной мове. У нас агульныя каштоўнасці, агульнае разуменне правоў чалавека і дэмакратыі," – сказаў па выніках сустрэчы праваабаронца Алесь Бяляцкі.

На сустрэчы прысутнічалі таксама жонка экс-кандыдата ў прэзідэнты Аляксандра Казуліна Ірына Казуліна, былы палітычныя Сяргей Скрабец, праваабаронца Гары Паганяйла, эксперты Алег Манаеў і Яраслаў Раманчук, а таксама старшыня Беларускай асацыяцыі журналістаў Жана Літвіна. Размова цягнулася больш за гадзіну. Праваабаронцы і прадстаўнікі грамадзянскай супольнасці Беларусі выклалі сваё бачанье

палітычнай сітуацыі, праблемай разьвіцьця грамадзтва, шляху захавання правоў чалавека і незалежных сродкаў масавай інфармацыі. Таксама ўзыходзіліся пытанні праразыстасці і законнасці выбараў. У прыватнасці сп. ван дэр Ліндэн адзначыў неабходнасць унясення зменаў у выбарчае закандаўства Беларусі і давядзення яго да міжнародных нормаў, дзеля чаго патребна больш шчыльнае супрацоўніцтва па гэтym пытанні з Венецыянскай камісіяй.

"Адной з перадумоваў пачатку дыялогу з беларускім уладамі кірауніцтва Еўрасаюзу бачыць вызваленне палітычных", – заяўіў кіраунік ПАСЕ Рэнэ ван дэр Ліндэн на сустрэчы з праваабаронцамі. Старшыня ПАСЕ паведаміў прадстаўнікам грамадзянскай супольнасці пра тое, што пры размовах з беларускімі уладамі ён стварыў пытаннё пра палітычных зняволеных і што вызваленые

ўсіх, хто церпяць за свае палітычныя перакананні ў нашай краіне, у Еўропе бачаць як перадумову шырокага дыялогу з беларускімі уладамі.

"Наконт самога факту перафармаваў ЕС з беларускімі уладамі падчас сустрэчы гучалі розныя меркаванні, – гаворыць Алеś Бяляцкі.

– Мы адзначылі ненармальны стан з выкананнем канстытуцыйных нормаў у Беларусі, што зразумела не спрыяле дыялогу на такім высокім узроўні. Тым не менш, я выказаў думку, што пазітыўныя крокі з боку беларускіх уладаў, якія паспрыялі б перамоўаму працесу – гэта вызваленне ўсіх палітычных зняволеных і спыненне адміністрацыйнага і крымінальнага преснігу на грамадзіскіх і палітычных актыўістах у краіне". Сп. Ван дэр Ліндэн заўважыў, што з улікам тых складанасцяў, якія беларуское кірауніцтва мае з Расіяй, час для пачатку перафармаваў зараз спрыяльны.

Праваабаронцы маюць свой Дом!

30 студзеня ў Вільні пачаў працу Дом правоў чалавека

Стварэнне яго началося ў 2002 годзе восьмю беларускім і адной нарвескай няўрадавымі арганізацыямі. У 2006 годзе Дом быў афіцыйна зарэгістраваны Літоўскай Рэспублікай у статуты краіны – Вільні.

Адкрыццё Дому ў суседній Літве тлумачыцца тым, што сёняня ў Беларусі практична немагчыма адкрыта займацца дзеянасцю па рэалізацыі абароне правоў чалавека. Амаль усе праваабарончыя арганізацыі ўладамі ліквідаваныя дз-юрэ. Ні адна з НДА, створаных праваабаронцамі за апошнія дзесяць гадоў, не была зарэгістраваная.

Забароненае атрыманьне і выкарыстаньне на праваабарончую дзеянасць сродкай, атрыманых з-за мяжы. За парушэнне гэтых забаронаў прадугледжаная адказнасць, у tym ліку пазбаўленнем волі на прайаглы тэрмін.

У Беларусі практична немагчымае правядзенне праваабарончых мерапрыемстваў (семінару, канферэнцыя і г.д.), паколькі яны спыняюцца супрацоўнікамі міліцыі ці КДБ, а іх удзельнікі прыцягаюцца да адказнасці, у tym ліку – да пазбаўлення волі.

Шматлікія ператрусы, якія праводзяцца як уофісах НДА, так і на кватэрах грамадzkіх актыўістаў, прыводзяць да канфіскацыі матэрыялаў, дакументаў, носьбітаў ін-

фармацыі, гэта значыць, усяго таго, што зьяўляеца прадметам дзеянасці ў галіне правоў чалавека. Узнавіць падобныя страты надзвычай складана.

Улады актыўна праводзяць палітыку абмежавання кантактаў беларускіх праваабаронцаў з іх замежнымі калегамі. Многім значным фігурам праваабарончага руху ўезд у Беларусь забаронены. У выніку цяжкасці ў арганізацыі ўзаемных кансультацый, навучання, абмене вопытам і інфармацыяй, распрацоўцы планаў салідарных дзеяньняў.

Усё вышэйназванае съведчыць пра тое, што працягваць праваабарончую дзеянасць на тэрыторыі Беларусі на сістэмным узроўні становіца ўсё цяжкай. Праца праваабаронцаў становіца ўсё больш дыскрэтнай. Разрозненія высілкі ў галіне абароны правоў чалавека па азначаным менш эфектыўным, чым узгодненых дзеяньнях праваабарончай супольнасці як на нацыянальным, так і на міжнародным узроўнях.

Сёняняшняя сітуацыя ў Беларусі не дазваляе пашырыць межы дзеянасці для Дому правоў чалавека на тэрыторыі краіны.

Такім чынам, ДПЧ:

– стварае ўмовы правядзення розных праваабарончых мерапрыемстваў (семінару, трэнінгаў, канферэнцыяў, школаў і г.д.) як для арганізацый-сяброў ДПЧ, так і для іншых праваабарончых арганізацый і актыўістаў;

– павышае абарону і абароненасць беларускіх праваабаронцаў, матэрыялу і документаў, якія знаходзяцца ў рызыкоўым становішчы ў Беларусі;

– зробіць кожную з арганізацый-сяброў ДПЧ больш заўважнай і даступнай для міжнароднай супольнасці.

Праваабарончая супольнасць Літвы зможа выкарыстоўваць Дом якасці пасярэдніка дзеля супрацоўніцтва ў галіне правоў чалавека, а літоўскі МЗС выказаў зацікаўленасць у падтрымцы мерапрыемстваў, такіх як семінары і адукацыйныя праграмы з 2007 году.

Дом можа быць карысным ня толькі для правядзення семінараў і адукацыйных праграмаў, але і выконваць інфармацыйную і камунікацыйную функцыю для міжнароднай праваабарончай супольнасці.

Размешчаны ў Вільнюсе, цэнтр можа служыць месцам правядзення розных сустракаў, уключна з так званымі сустракамі "публічнай дыпламатыі", дзеля развязання кантактаў, абмену меркаваннямі, ведамі і інфармацыяй.

Такія сустракі будуть спрыяць распаўсюджу інфармацыі пра Еўрапейскі Саюз, ягоныя прынцыпы і Еўрапейскую праграму "Новая Суседзі"; пра новыя магчымасці развязання шляхам узаемавыгаднага супрацоўніцтва; пра ПЧ як прадмет і інструмент міжнароднай палітыкі ў сучасным съвеце.

У рэшце рэшт – на высяленьне не адважыліся...

Беларускія ўлады пакінулі памяшканье за Беларускім Хельсінскім камітэтам

Галоўнае гаспадарчае ўпраўленне Кіраўніцтва справамі презідэнта 18 студзеня пайнфармавала кіраўніцтва Беларускага Хельсінскага камітэту, што разрывае з ім контракт на аренду офісу, і запатрабавала вызваліць займаеас памяшканье. Дамова разрываеца на падставе таго, што арганізацыя нібыта нясвоечасова аплочвала аренду, таму да 20 студзеня БХК павінен быў вызваліць офіс у будынку па вуліцы К. Лібкнекта. Кіраўніцтва Беларускага Хельсінскага камітэту съцвярджае, што высяленьне з памяшкання неправамоцнае, і ў бухгалтэрыі адміністрацыі зафіксавана, што ніводнага разу БХК не затрымаў аплату арэнды даўжэй за 2 месяцы, аплочваў пено. Па гэтym адресе офіс арганізацыі месьціцца з 1998 году, а страта юрыдычнага адреса пагражае ліквідацый арганізацыі.

Старшыня БХК Тацяна Процька падкрэсліла, што камітэт будзе адстойваць права на офіснае памяшканье: ужо зараз у Галоўнае гаспадарчае ўпраўленне Кіраўніцтва справамі презідэнта пададзеныя дакументы, каб было выдзеленае іншае памяшканье, бо ў будынку іх шмат. Кіраўніцтва камітэту плануе правесці перрамовы з прадстаўнікамі Галоўнага гаспадарчага ўпраўлення Кіраўніцтва справамі презідэнта ў свяязі са скасаваннем дамовы на аренду офіснага памяшкання.

Старшыня Беларускага Хельсінскага Камітэту Тацяна Процька 30 студзеня была на прыёме ў прадстаўніка Галоўнага гас-



У БХК зьбіраліся высяляцца...

дарчага ўпраўленення кіраўніцтва справаў презідэнта Міхаіла Бяляева, у выніку чаго дамова на аренду офіснага памяшкання працягнутая яшчэ на адзін год.

Кіраўніцтва БХК звязвае такі крок з боку ўлады з заявамі Дзярждэпартаменту ЗША, Еўрасаюзу і міжнародных праваабарончых арганізацый, якія асудзілі рашэнне аб высяленьні з офісу Беларускага Хельсінскага камітэту.

Таксама Камітэт выказаў спадзяваныне, што Міністэр адкліча свой зыск з Вярховнага суду аб прыпіненні дзеянасці праваабарончай арганізацыі, і будзе знайдзена паразуменне ў справе з Вышайшим

Гаспадарчым судом, каб БХК змог вярнуць канфіскаваную маёмасць.

Праваабаронца Алесь Бяляцкі пракаментаваў падзею Радыё Свабода наступным чынам: "Цяжка казаць пра нейкія зымены ў палітыцы і ў адносінах да трэцяга сектару, грамадzkіх арганізацый. Мы мусім убачыць не адзінавяся факты ці рашэнні, якія прымяжуцца, мабыць, на самым высокім узроўні. Мы мусім убачыць реальнае пацяпленне сітуацыі для дзеянасці наўрадавых арганізацый у межах Беларусі. Я нагадаю, што, напрыклад, за апошнія сем гадоў ніводная праваабарончая арганізацыя ў Беларусі Міністэрствам юстыцыі зарэгістраваная не была".

Валянцін СТЭФАНОВІЧ:

"Рэжым пашырае базу для барацьбы з палітычнымі апанентамі"

21 студзеня ўступіў у сілу Закон „Аб супрацьдзеяньні экстремізму”

Законапраект разглядаўся двойчы. Спачатку ён быў прыняты Палатай прадстаўнікоў 11 кастрычніка 2006 году, але быў адхілены Саветам рэспублікі 20 кастрычніка на той падставе, што распрацоўшчыкі ня вызначылі крытэріі ацэнкі для прызнання або непрыймання конкретнай арганізацыі экстремісткай. Аднак 14 сінёвня праект закону „Аб супрацьдзеяньні экстремізму” ў ранейшым выглядзе – без істотных зменаў і дапаўненняў – Палата прадстаўнікоў прыняла зноў, а 20 сінёвня фактычна без абмеркавання яго ўхваліў і Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу. Прадстаўляў законапраект старшыня пастаяннай камісіі па міжнародных спраўах і нацыянальнай бясыпеці Мікалай Чаргінец, абмежаваўшыся паведамленнем аб tym, што презідэнт краіны даручыў абедзвюю палатам прыняць законапраект да 1 студзеня 2007 году.

Падчас паседжання старшыня КДБ Сыцяпан Сухарэнка называў законапраект “вельмі неабходным”, асабліва напярэдадні падзеяў, якія, паводле ягоных словаў, рыхтуюць апаненты ўлады. Ён, у прыватнасці, адзначыў, што падчас правядзення мясцовых выбараў апазиція плануе праводзіць бестэрміновыя акцыі грамадзянскага непадпрадкавання, канчатковай мэтай якіх з'яўляецца зъмена існуючага ладу. На практицы ж атрымалася, што ў перыяд апошніх выбарчай кампаніі закон яшчэ ня дзеянічаў, ён уступіў у сілу толькі зараз.

У новым законе тлумачацца паняцці “экстремізм” і “экстремістская дзеяльнасць”, вызначаюцца асноўныя прынцыпы і на-кірункі супрацьдзеяньні экстремізму, усталёўваюцца суб’екты супрацьдзеяньня гэтай зъяве і іх пайнамоцты, уводзяцца меры адказнасці прайвам экстремізму. Сярод іх – прыпыненне дзеяльнасці арганізацій; прызнанне арганізацій, зарэгістраванай на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь, экстремісткай, забарона і ліквідація яе дзеяльнасці; забарона дзеяльнасці экстремісткіх замежных і міжнародных арганізацій; супрацьдзеяньне выданню і распараджэнню экстремісткіх матры-ялаў; недапушчальнасць ажыццяўлення экстремісткі дзеяльнасці пры правядзеніі масавых мерапрыемстваў; супрацьдзеяньне



У Менску невядомыя аблілі чорнай фарбай будынак генконсульства Эстоніі. Каля яго былі раскіданыя ўлёткі з заклікамі да ўладаў краіны адмовіцца ад зноса помнікаў савецкім воінам. Паводле інфармацыі агенцтва «Інтэрфакс», адказнасць за акцыю ўзялі на сябе нацыянал-бальшавікі...

публічным заклікамі службовай асобы арганізаціі да ажыццяўлення экстремісткай дзеяльнасці.

**Праваабаронца і юрыст
Валянцін СТЭФАНОВІЧ
каментуе асаблівасці
ноўага закону:**

“У сувязі з tym, што дадзены закон „Аб супрацьдзеяньні экстремізму” настойліва пропаноўваўся Камітэтам дзяржбяспекі, падкрэслівалася яго вялікая неабходнасць, ужо сама гэта выклікае досыць вялікую занепакоенасць. Да таго ж законапраект прыняты ў першапачатковым выглядзе, нягледзячы на вяртанье яго Саветам Рэспублікі ў Палату прадстаўнікоў на дапрацоўку.

Пры азнямленыі з дакументам можна

сказаць, што, па-першое, ён ня ўводзіць як такую нейкую адказнасць за дзеяльнасць экстремісткіх арганізацій, ён толькі дае вызначэнне, што разумееца пад экстремізмам і экстремісткай дзеяльнасцю, экстремісткай арганізаціяй і экстремісткай літаратурай. Аднак само вызначэнне экстремізму, якое дaeца ў ім, у мене, напрыклад, выклікае пэўныя сумнёвы, паколькі акрамя распальвання рознага кшталту варожасці ўтрымліваюцца такія пасылы, як арганізацыя масавых беспарадкаў і хуліганскіх дзеяньняў па матывах палітычнай і ідеалагічнай варожасці. Калі браць крымінальную справу супраць Аляксандра Казуліна, то варта нагадаць, што ягоныя дзеяньні былі кваліфікаваныя ў тым ліку і як хуліганства. Альбо, скажам, амаль усе мерапрыемствы, якія ладзяцца апазіцый, кваліфікуюцца як групавыя дзеяньні, група парушаючая грамадзкі парадак. За гэта, як мы ведаем, былі асуджаны і Андрэй Клімаў, і Мікола Статкевіч, і Павел Севярынец. Таму, у сувязі з прынятым законам, дзе гарантываю, што ў будучым масавыя мірныя акцыі, якія будуть суправаджаны арганізацыямі з боку супрацоўнікаў міліцыі, ня будуть кваліфікаваныя як прайавы экстремізм? Я мяркую, што гэта чарговае стварэнне дадатковай юрыдычнай базы для барацьбы з палітычнымі апанентамі рэжыму, калі мэтанакіравана праводзіцца навешваньне ярлыкоў экстремісту і экстремізму на палітычныя партыі і грамадзкія арганізацыі, нейкія дэмакратычныя групы,

(Працяг на стар. 7)

Ці будуць шукаць вінаватых?

23 студзеня амбасада Латвіі накіравала ў МЗС Беларусі ноту ў сувязі з актам вандалізму, у якім патрабуе знайсці і прыцягнуць да адказнасці вінаватых, а таксама ўзмацніць ахову амбасады, каб прадухіліць гэткія інцыдэнты ў будучыні.

Латыскі бок паведамляе, што ўвечары 22 студзеня невядомыя кінулі ў фасад будынку бутэлькі з чорнай фарбай і раскідалі на тэрыторыі, прылеглай да будынку амбасады ўлёткі з нацыянал-бальшавіскай сімволікай. Гэта на першы акт вандалізму, скіраванага супраць дыпломіі Латвіі. Аналагічны інцыдэнт меў месца ў 2005 годзе.

Амбасадар Латвіі Майра Мора паведаміла Радыё Свабода: “Амбасада ахоўваеца беларускім бокам па перыметры і зонкі. Ноту мы падаём, бо гэта звычайная практыка. Ахова не ажыццяўлялася ў дастатковай ступені, бо гэта мела такія наступствы... Спадзяюся, што гэтым разам правахоўныя органы выканаюць сваю працу і такую арганізацыю, якая вольна можа дзеянічаць на тэрыторыі Беларусі, знайдуць і прызнаюць вінаватай”.

Уладзімір НАВУМАЎ:

"У Беларусі няма пакараных па палітычных матывах"

Пра палітыкаў-хуліганаў і брыдкасловуў, нелегальны алкаголь, пільных грамадзянай і шмат пра што іншае расказаў на прэс-канферэнцыі міністр унутраных справаў Уладзімір Навумаў.

Летась Міністэрства ўнутраных справаў апытала 45 тысячаў чалавек у 2500 установах. У цэлым беларусы ацанілі працу міліцыі пазітыўна, — сказаў Уладзімір Навумаў і заўважыў, што грамадзкая думка — галоўныя крытэрыі ўнасьці працы органаў МУС.

Тым ня менш, траціна апытаных хацела б лепшай якасці адбору і прафесійной падрыхтоўкі міліцыянтаў.

Дый статыстыка сведчыць, што каля сямі з половай тысячу міліцыянтаў парушылі закон ці ўнутраную дысцыпліну, а яшчэ 100 летась былі затрыманы за кіраваныне машынай ў нецвярозым стане.

Найбольш пытаньняў у людзей пра сваіх участковых — з імі знаёмыя толькі кожны трэці гараджанін, у вёсцы — кожны трэці не знаёмы.

Становіца меней цяжкіх злачынстваў, — усыщешы міністр. «Гэтая тэндэнцыя будзе развязвацца».

Сярод добрых навінаў і рэзкае скарачанье колькасці нявернутых кредитыў: «Калі 5 гадоў таму такіх справаў былі сотні, то цяпер 45, у наступным годзе выйдзем на ўзровень 12 справаў».

А найбольш у крымінале, на думку міністра, вінаваты алкаголь — кожнае трэцяе злачынства было зробленое ў п'яным стане. Высьце з ситуацыі міністр бачыць у барацьбе з нелегальнай рэалізацыяй сыпіртнога. У гэтым дапамагаюць пільныя суграмадзяне: да прыкладу, на віцебскую тэлефонную

службу даверу летась звязрнуліся каля тысячы "сумленных" чалавек.

«Вельмі добрая і надзённая ініцыятыва», — ахарактарызаў Навумаў Дэкрэт №18 «Аб дадатковых заходах па дзяржаўнай абароне дзяцей з неуладкаваных сем'яў». Паводле ягоных словаў, дэкрэт ужо дзеянічае: кожны рапыўканам падрыхтаваў нядбалым бацькам працу, якую не патрабуе адмысловага навучання і кваліфікацыі. Міністр падкрэсліў, што ягонае ведамства робіць усёмагчымае, каб не даходзіла да крайніх заходаў — арышту такіх бацькоў ды пазбаўлення іх бацькоўскіх правоў.

Уладзімір Навумаў заявіў, што ў Беларусі няма пакараных па палітычных матывах. «Гэтая асобы пакараныя за хуліганская ўчинкі ці за арганізацыю несанкцыянаваных акцыяў пратэсту, што прывялі да масавых беспадрядкаў у сталіцы». А значыць, і вызываюцца будуць яны ў такім жа парадку, як усе вязыні, незалежна ад палітычных чыннікаў.

І нарэшце, Уладзімір Навумаў абвергну распаўсядженасць, што нібыта толькі апазіцыянеры і грамадзкія актывісты караюць за нецэнзурную лаянку. Нават міліцыянты брыдкасловяць. «І калі такі факты выяўляюцца, то прымаюцца адпаведныя меры», — запэўніў міністр.

Паводле сайту газеты "Наша Ніва".

Сустрэцца з палітвязнем не дазволілі

Падчас свайго візіту ў Беларусь кіраунік ПАСЕ Рэнэ ван дэр Ліндэн меў намер сустрэцца з палітвязленым Аляксандрам Казулінім, які адбывае пакаранье за сваю палітычную дзеяйнасць ў калоніі "Віцьба-3" у Віцебску. Аднак дазвол на гэтую сустрэчу беларускія ўлады не далі.

«Я думаю, што гэтая адмова звязаная з тым, што ўлады пабаяліся такім чынам пацвердзіць статус А. Казуліна як палітычнага зняволенага, — каментуе сітуацыю праваабаронца Алеся Бляяцкі. — Па-другое, яго фізічны стан, мабыць, яшчэ вельмі цяжкі, і яны пабаяліся, што інфармацыя можа атрымаць разгалас».

Як на БТ "ліквідавалі" палітвязньня

Под такой назевай выйшаў новы матэрыял у рубрыцы "Акцэнт" на сайце БАЖУ. Тэмай развагаў стаў нядаўні інцыдэнт, калі ў эфіры беларускага дзяржаўнага тэлебачання прагу чаў недакладны пераклад словаў кірауніка Парламенцкай асамблі Рады Еўропы Рэнэ ван дэр Ліндэна, які даў інтэрв'ю тэлеканалу падчас свайго візіту ў Беларусь.

Аўтар рубрыкі Алеś Уладамірскі зноў уздымае актуальныя для беларускай медыя-супольнасці пытаньні этычных нормаў журнالісткай працы і ідэалагічнай цензуры.

Шыла ў мяху ня ўтош. І гэтая непрыгожая гісторыя праз Інтэрнэт стала вядомай ва ўсім сьвеце. Звышкарэктны Рэнэ ван дэр Ліндэн наўрад ці запатрабуе авбяржэння. Айчыннае ж кіраўніцтва тым болей не папракне дзеячай з дзяржаўнай тэлевізіі за тое, што сказілі словаў еўрапейскага госьця. Бо скажалі, траба думакаць, акурат каб дагадзіць тутэйшаму высокаму начальству. Наўна думакаць, што пры гэтым звязраюцца з "Маніфестам сумлення", прынятym на апошнім з’езьдзе БАЖ.

Нагадаем фабулу скандалу. Падчас візіту ў Беларусь на мінульым тыдні кіраунік Парламенцкай асамблі Рады Еўропы Рэнэ ван дэр Ліндэн даў інтэрв'ю Першаму тэлеканалу. Сюжэт паказалі 21 студзеня ў "Панараме тыдня".

Паколькі госьць размаўляў па-ангельску, дыялог суправаджваўся перакладам.

У прыватнасці, айчынны глядч пачаў такую інтэрпрэтацыю: "Было б вельмі карысна, каб ваш урад прыняў экспертаў з краінаў Еўрасаюзу, каб тэя падрыхтавалі даклад датычна палітыкі презідэнта, бо існуюць розныя пункты гледжання. Давайце папросім міжнародных экспертаў зрабіць такі даклад, і пасля паглядзім, згаджацца з імі ці не".

Усё нібыта гладка, але...

Рэч у тым, што насамрэч ван дэр Ліндэн сказаў не пра "палітыку презідэнта", а пра "вязњяў", што ліцаца палітычнымі ("prisoners considered as political prisoners").

Прычына такога вольнага перакладу цалкам зразумелая. Афіцыйны Менск катэгарычна адмаўляе сама існаваныне праблемы палітычных прысудаў. У прыватнасці, прафесар Аляксандр Казулін, экскандидата ў прэзідэнты, які жорстка крыйкаваў афіцыйнага лідэра падчас перадвыбарных выступаў, прапануе лічыць злосным хуліганам.

Але ў прадстаўніку Захаду — свой погляд на прыватныя зняволенныя гэтага і яшчэ шэрагу тутэйшых палітыкаў, вядомых рэзкімі выступамі супраць "генеральнай лініі". Можна згаджацца ці не згаджацца з трактоўкай шэрагу прысудаў як палітычных, але такім вось арыгінальным чынам "выпраўляць" думкі кірауніка адной з паважаных інстытуцый Еўропы — гэта ўжо, бадай, занадта!

Зрэшты, ці варта дзівіцца? Хіба падобнае робіцца ўпершыню? Айчынныя апазіцыйныя палітыкі ды незалежныя эксперты, што зредчас траплялі на экран БТ дзяля дэманстрацыі плюралізму, ад гэнага "плюралізму" потым проста пляяваліся. Но з іх выступаў іншым разам выскувалі такія фрагменты, якія па-за кантэкстам адлюст-

роўвалі палітычную пазіцыю аўтара, лічы, з дакладнасцю да наадварот.

Што ж да замоўчання тэмы палітычна матываваных прысудаў (як і шэррагу іншых тэм), што муляюць кіроўным вярхам), дык ёсьць падставы съцвярджаць, што гэта ўсьвядомленая медыяйная палітыка ўладаў. Вось вам красамоўная ілюстрацыя: леташнія аптычныя, праведзене сацыёлагамі зарэгістраванага ў Вільнюсе НІСЭПД, засведчыла: 44% беларусаў увогуле ня ведаюць, што Казулін асуджаны.

Інайчы, ажакучы, актуальны, грамадзка важны інфармацый не атрымала амаль што палова насельніцтва!

І гэта лішні доказ ненормальнасці той медыяйнай сітуацыі, што склалася ў Беларусі. Но, як бы хто ні ставіўся да Казуліна, сам факт строгага пакаранья экскандидата — згадзіцеся, тэма нацыянальнага маштабу. У цывілізаванай, дэмакратычнай краіне пры падобнай нагодзе ўся прэса гула б.

У нас — маўчак. Прычым такі падыход цалкам сур’ёзна спрабуюць матываваць ідэолагі самага высокага рангу. Згадайма хаця ён не шумелы артыкул Анатоля Рубінава, першага намесніка кірауніка Адміністрацыі прэзідэнта краіны, пад назвай "Тупікі крыжовага паходу за дэмакратыю". Маўляй, не сасліпей яшчэ наш народ да поўнай галоснасці!

Ідеалагічнае цензура квітнёе ня першы год. Наш паспаліты люд да фокусаў айчынных дзяржаўных медыяў даўно прывык. А вось спладар ван дэр Ліндэн з такім узброянem медыяйнай палітыкі ды журналісткай этыкі сутыкнуся, бадай, упершыню. Што ж, на ўласным прыкладзе перакананыя, як тут у нас са свабодай слова...

Прадпрымальнікі рыхтуюцца да пратэсту

Бізнесоўцы маюць намер дамагацца адмены прэзідэнцкага ўказу, які абліжвае права на працу асобай, занятых у гэтай сферы. Масавыя хваляванні ў прадпрымальніцкім асяродзьдзі началіся ад початку студзеня. Справакаваў іх прэзідэнцкі ўказ №760, прысьвечены новым умовам дзеянасці дробнага бізнесу.

У гэтым указе гаворыцца, што ад 1 студзеня 2008 году індывідуальным прадпрымальнікам забараняецца мець наёмных работнікаў, апрач блізкіх сваякоў, дый тое – на больш як трох чалавек. Між тым, беларускія дробныя бізнесы шырока выкарыстоўвае наёмную працу. Паводле неафіцыйнай статыстыкі, тут занята ад 200 да 300 тысячаў чалавек. Пагроза беспрацоўшчынай зрабіла прадпрымальнікаў да супольных дзеяньняў з праца даўцамі – запатрабаваць ад уладаў адмены ўказу, які абліжвае працоўныя права. На нарадзе ў Менску 18 студзеня прагучала ініцыятыва аб правядзеніі сёлета акцыяў пратэсту. Цяпер гэта ініцыятыва набывае практичнае ўвасабленне – складаецца план дзеяньняў.

Старшыня рэспубліканскай каардынацыйнай рады індывідуальных прадпрымальнікаў Анатоль Зыміровіч распавёў Радыё Свабода: "Першае – гэта стварэнне з актывам прадпрымальнікаў адзінага рэспубліканскага страйкавага камітэту. У страйкавы камітэт трэба ўключыць прадстаўнікоў усіх прагрэсіўных арганізацій".

Набліжаецца да “найгоршых з найгоршых”

Беларусь па-ранейшаму мае статус несвабоднай краіны і ўваходзіць у дзясятку краінаў сьвету, блізкіх да найгоршага стану грамадзянскіх свабодаў і палітычных правоў

17 студзеня праваабарончая арганізацыя Freedom House апублікавала гадавую спраўдзячыну пра стан палітычных і грамадзянскіх свабодаў у сьвеце. Паводле спраўдзячыны "Свабода ў сьвеце 2007", колькасць свабодных краінаў на планете застаецца амаль нязменнай ад 1998 года. Справадзячына паказвае, што падзел на свабодныя і недзяржаныя краіны зменіўся з 1998 года на 2006 годзе. Джэніфер Уінздар, выкананычны дырэктар арганізацыі Freedom House, адзначае, што "цигам апошняга дзесяцігодзьдзя павялічваецца працэс стагнаціі "свабоды", паколькі стан свабоды пагоршыўся ў 33 краінах, і толькі ў 18 краінах – палепшыўся".

Праваабарончая арганізацыя Freedom House рыхтуе штогадовыя спраўдзячыны пра стан свабоды ў сьвеце ад 1972 года. Усе краіны сьвету дзеляцца на трох катэгорыі – свабодныя, частковыя свабодныя і несвободныя.

Кожная краіна таксама асобна ацэньваецца ў сферы палітычных правоў і грамадзянскіх свабодаў, паводле шкалы ад 1 да 7 балаў, дзе 1 бал азначае найбольшы ўзровень свабоды, 7 – найгоршы. Беларусь вызначаецца, як і летасць, як цалкам несвободная краіна, з

проблемаў, якія могуць узьнікнуць. Падрыхтаваць юрыдычнае агрунтаванье прававых нормаў ўказу №760 на прадмет выкананія Канстытуцыі ў частцы права на працу".

Аднаўляе працу Страйкам прадпрымальнікаў, якім кіруе былы палітвазень, актывіст прадпрымальніцкага руху з Горадні Валеры Леванеўскі. Ён зъбираеца ня толькі дзяяліца ранейшым досьведам у справе арганізацыі акцыяў пратэсту, але і сам браць удзел у іх падрыхтоўцы: "Напрыклад, адзін рынак здолеў страйкаваць у пэўны дзень, другі рынак чымсьці падтрымаць, трэці рынак сабраць подпісы пад нейкай пэтыцыяй. То бо, кожны на нешта здольны. Ёсьць праблема, і пайшлі акцыі пратэсту – на адзін дзень, на адну гадзіну адбыўся страйк. Кожны ў сябе на рынку гэта зможа наладзіць. Першае – арганізоўаем мітынг для початку ў Менску".

Прадпрымальнікі мітынг у Менску вырашана правесці ў другой палове сакавіка.

Цягам апошніх гадоў індывідуальны прадпрымальнікі неаднаразова ладзілі акцыі пратэсту для абароны сваіх інтарэсаў. Апошняй буйніцы выступы бізнесоўцаў адбываліся ў сакавіку 2005 году. Дзесяткі тысячаў гандляроў з розных рэгіёнаў пратэставалі супраць увядзення падатку на дададзеную вартасць на тавары, што ўвозяцца з Расеі. Улады адзялагавалі на масавыя страйкі прадпрымальнікаў, аднак задаволілі іх патрабаванні толькі часткова.

Родная мова – "немэтазгодная"

Сябра Моладзі БНФ Андрушь Ігнатовіч атрымаў адказ на зварот у Адміністрацыю прэзідэнта РБ. Зварот быў адсланы два месяцы таму і ўтрымліваў просьбу перагледзець заканадаўства, паводле якога выкладанье гісторыі і географіі Беларусі ў школах будзе адбывацца на рускай мове, а таксама прапанаву стварыць у Беларусі ўніверсітэт імя Якуба Коласа з беларускай мовай выкладанья ўсіх дыцыплін. Да звароту быў дапушчаны калі 2000 подпісай грамадзянаў Беларусі.

Больш за два месяцы спатрабілася чыноўнікамі Міністэрства адукацыі, куды быў наскрываць зварот, для разгляду прапанаванай. У адказе гаворыцца, што "магчымасць выкладанья гісторыі Беларусі і географіі Беларусі на рускай мове прадугледжваецца законамі Рэспублікі Беларусь "Аб адукацыі", "Аб агульнай сярэдняй адукацыі", "Аб мовах у Рэспубліцы Беларусь". Цікава, што ў гэтых законах гаворыцца пра раўнаправіе беларускай і рускай мовай..."

Наконт стварэння новай ВНУ чыноўнікамі адказали наступнае: "На сёняншні дзень у рэспубліцы функцыянуе 53 вышэйшыя навучальныя ўстановы, якія ажыццяўляюць падрыхтоўку спецыялістуў амаль па 300 спецыяльнасцях і забясьпечваюць усе галіны народнай гаспадаркі сыпецыялістамі з вышэйшай адукацыяй. Лічым немэтазгоднай і ня своечасовай рэалізацыю ідэі стварэння яшчэ адной вышэйшай навучальнай установы".

найгоршым балам, які ацэньвае ўзровень палітычных правоў. Узровень грамадзянскіх свабодаў ацэньены на 6 балаў – перадапошні перад найгоршым з ўсіх балаў.

Паводле Freedom House, існуе 8 краінаў у сьвеце, дзе стан свабоды "найгоршы з найгоршага" – Куба, Паўночная Карэя, Туркменістан. Узбекістан, Лівія, Судан, Бірма і Самалі. Пасля вылучаеца дзесятак краінаў і тэрыторыяў, якія набліжаюцца да "найгоршых з найгоршых", у іх ліку і Беларусь, разам з Кітаем, Зімбабвіз і іншымі дыктатарскімі краінамі Азіі і Афрыкі.

Справадзячына Freedom House адзначае, што на абрашарах былога Савецкага Саюзу летасць не было значных зъменяў у стане палітычных і грамадзянскіх свабодаў. Выключэннем, "адзіным съветлым момантам", названая Украіна, якая далучаная цяпер да ліку цалкам свабодных краінаў, а таксама палепшылася ситуацыя ў Грузіі, якая са статусу "несвабодных" перамясьцілася ў статус "частковыя свабодныя".

Тым часам "Rasie" працягвае заставацца мадэльлю для аўтарытарна-арыентаваных лідэраў у рэгіёне і ў сьвеце", і стан свабоды ў

Rasie пагоршыўся ў выніку жорсткага пераследу недзяржкаўных арганізацый.

"Хаця дачыненіні Rasie з Беларусью часткова пагоршыліся, – адзначаеца ў спраўдзячыны, – Rasie працягвае падтрымліваць аўтакраты ў рэгіёне і супрацьстаяць памкненням ААН ужываць санкцыі супраць дыктатараў".

Справадзячына адзначае ў якосьці феномену ў разыўцы грамадзінскіх і палітычных дачыненіння ў сьвеце цягам апошніх гадоў мэтанакіраваны націск на дэмакратыю, які характарэнікі, у ліку іншых называемых несвабодных краінаў, і для Беларусі.

Тут вызначаюцца тры адметныя моманты. Па-першае, аўектамі пераследу з боку ўладаў робяцца на столькі палітычныя партыі ці прафсаюзы, колькі незалежныя недзяржкаўныя арганізацыі. Па-другое, дыктатарскі рэжым імкненцца часцей ужываць юрыдычныя механизмы, заканадаўчую базу, для таго каб прымусіць замаўчыць вольныя галасы ў грамадстве. I, нарэшце, тое, што рэжым у Беларусі, як іншыя аўтарытарныя рэжымы, імкненцца пазбавіць незалежныя арганізацыі ў сваіх краінах матчысці атрымліваць дапамогу з-за мяжы.

Усяго 45 краінаў сьвету названыя ў спраўдзячыны Freedom House несвабоднымі, у іх жыве 37% насельніцтва Зямлі. Праўда, палова ад ўсіх гэтай часткі насельніцтва жыве ў адной краіне – у Кітai. Часткова свабоднымі называныя 58 краінаў, якія прадстаўляюць 17% насельніцтва ўсяго сьвету.

Цалкам свабодныя, паводле спраўдзячыны Freedom House, – 90 краінаў, у якіх жыве 46% насельніцтва Зямлі.

На беларуска-літоўскай мяжы быў затрыманы Але́сь Ка́літа

26 студзеня, у 7:10, старшыня Рады моладзі БНФ Але́сь Ка́літа быў зняты з цыгніка, на якім ён наўроўваўся ў Вільню. На памежнай стаццы Гудагай старшы інспектар А. С. Матулоўць і памежнік П. Н. Дудзін канфіскавалі ў Але́сі Ка́літу партытэрыны камп'ютар і флэш-карты. Свае дзеяньні яны патлумачылі, як паведаміў Але́сь Ка́літа прэс-службe Партыі БНФ, указаныя засакрэчаныя плану-заданыя праўнікі грамадзянай памежнімі войскамі з мэтай выявілення матэрыяльных носьбітаў са шкодай для беларускага грамадзтва інфармацый. Па словах памежнікаў, рэчы могуць быць вернутыя пасля праверкі, самога Але́сі Ка́літу праз некалькі гадзін ў адпушыцілі ў пасажырскім вагоне.

Арцём Валер'евіч з Пружанскага КДБ, адгукніцеся!

Аповед аб тым, як супрацоўнік КДБ настойліва запрашаў студэнтку-каліноўку Надзею Бялесту "на размову"

23 студзеня у кватэры Бялестай раздаўся тэлефонны званок. Слухаўку ўзяла Надзея... Але – спачатку варта пазнаёміць чытаочу з сям'ёй Бялестаў. Гаспадар – Міхail Мікалаеўіч – інвалід II групы, сябтар Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Грамада). Яго жонка – Марыя Сямёнаўна – узнікальцае Пружансскую раённую арганізацыю БСДП (Грамада). Mіхail Mікалаеўіч і Марыя Сямёнаўна маюць дэвюю дачок. Малодшая – Надзея – з восені мінулага году ў межах праграмы імя Кастуся Каліноўскага вучыцца ў Польшчы, вывучае турыстыку. Таксама сябтар БСДП (Грамада).

У студзені Надзея прыехала ў родныя Пружаны – да бацькоў на вакацыі. І вось яшчэ не паспела дзяўчына агледзеца ў родным

доме, як пачаўся тэлефонны званок. Незнаймы мужчына папытала Надзею Mіхайлайну. Пачаўшы, што з ім размаўляе ня хто іншы, як сама Надзея, мужчына адрэкамендаваўся супрацоўнікам КДБ і выказаў жаданье сустрэцца з ёю. "Спаканыне" было прызначанае на 17 гадзінай у "канторы".

Замест таго, каб размаўляць з незнаймымі мужчынамі, Надзея разам з роднымі пайшла прагуляцца па Пружанах. І зноў пачаўся тэлефонны званок. Дзядзька з КДБ паведаміў Надзеі, што ведае нумар яе мабільнага тэлефона і што ён кантролюе кожны крок дзяўчыны ў Пружанах. Дзядзька настойліва запрашаў Надзею да сябе. Для гэтага, сказаў ён, дастаткова падысьці да "канторы" і націснуць кнопкочку.

Праваабаронцу на допыт не пусьцілі

22 студзеня раніцай Юліі Гарачанковай патэлефанавалі з Marieloueskaga абласнога ўпраўлення КДБ, назваліся і запрасілі прыйсці на размову. Дзяўчына адказала, што прыйдзе толькі па позве, і ў той жа дзень увечары позва была ўручана яе маці, бо Юлі не было дома. У "запрашэнні" было прапанавана прыйсці 23 студзеня ў 10 гадзінай раніцы.

У прызначаны час разам з Юліяй Гарачанковай на размову ў КДБ прыйшоў праваабаронца Барыс Бухель, але яго не пусьцілі. Актыўістка паведаміла ПЦ "Вясна", што размова тычылася нібыта нейкай кантрабанды наркотыкаў, выяўленай на варшаўскім цягніку, таму ѿ ёй распыталіся пра паездку ў Польшчу, калі гэта было, якім цягніком яна ехала і г.д. Супрацоўнік КДБ нават не пасцікавіўся, што яна работала за мяжой, аднак і дзяўчына не пасцікавілася, адкуль у іх звесткі пра яе паездку. У гутарцы было зададзена толькі адно пытаньне, якое ня тычылася вызначанай тэмы: пра стаўленне Юліі да Расіі, да здносінай паміж Беларусью і суседнім краінам. У адказ яна паціснула плячыма.

Пагражаюць забаронай на выезд з Беларусі

Аляксандр Мілінкевіч абавязаны да 10 лютага выплаціць 4 мільёны 650 тысячай рублёў штрафу, прысуджанага яму судом Каstryчніцкага раёну г. Менску нібыта за "наўмыснае незаконнае перасячэнне мяжы". Як паведаміла прэс-служба палітыка, разам з копіяй судовай пастановы, Аляксандр Мілінкевіч атрымаў папярэджанье аб абавязковай выплаце сумы штрафу. У адваротным выпадку Мілінкевічу пагражае забарона на выезд з Беларусі.

25 студзеня гэтага году суд Каstryчніцкага раёну Менску прынёў рашэнне прысудзіць лідэру аўяднаных дэмакратычных сілаў Беларусі Аляксандру Мілінкевічу штраф у памеры 4 650 000 рублёў за нібыта "наўмыснае незаконнае перасячэнне мяжы". Суд адбываўся ў адсунасці Аляксандра Мілінкевіча, які даводзіўся пра працэс, знаходзячыся з візітам у Літве, дзе сустракаўся з міністрам замежных справаў гэтай краіны.

Нагадаем, што лідар аўяднаных дэмакратычных сілаў 26-29 лістапада 2006 году знаходзіўся Рызе, дзе браў удзел у саміце НАТА. Падчас праходжанья пашпартнага кантролю ў аэрапорце "Менск-2", памежнікі, замест пашпарту палітыка, памылкова паславілі штамп у пашпарт яго сына, таксама Аляксандра. Зайважана гэта было толькі тады, калі палітык вяртаўся з Рыгі ў Менск. Прычым Мілінкевіч сам паказаў памежнікам іх памылку. Аднак памежнікі памылкі не прызналі і аўвінавацілі Аляксандра Мілінкевіча ў наўмысным незаконным перасячэннем мяжы. Суд, паслыў разгляду складзеных памежнікамі дакументаў,



Аляксандр МІЛІНКЕВІЧ.

принёў рашэнне лічыць Мілінкевіча вінаватым па ўчыненні правапарушэння.

Аляксандр Мілінкевіч вінаватым сябе не прызнае і рыхтуе ў парадку нагляду скаргу на рашэнне суда: "Не заўважыць, што пашпарт на мой – гэта сур'ёзнае службовае парушэнне. Гэта відавочна, і факт няуважлівасці памежніка адлюстраваны ў пастанове суда. Хто вінаваты і хто павінен панесці адказнасць, не вылікае сумніву. Палітычна матываванае рашэнне суда нікто выконваць ня будзе. Лічу, што сёняння ўлада выкарстоўвае гэты судовы працэс дзеля абмежаваньня маёй дзейнасці, – адзначыў Аляксандр Мілінкевіч".

Што дзядзька з КДБ сур'ёзна зацікаўся дзяўчынай, съведчыла яго тэлефанаванье і назаўтра, 24 студзеня, у 9 гадзінай раніцы. На гэты раз спухаўку ўзяла Марыя Сямёнаўна. Даведаўшыся, што студэнтка Надзея як хоча падыходзіць да тэлефону, гэбіст пачаў крычаць і паабяцяў, што Бялесты атрымашы дзіве позвы.

Канікулы былі сапсанаваны. Бедная Надзея хуценька сабралася і паехала ў Польшчу. Але дзядзька з "канторы" даставаў яе па мабільнім тэлефоне і ў дарозе. Нарэшце – зразумей тут логіку – калі 17 гадзінай – гэбіст прымчаўся да Бялесты і прынёс позву. Паколькі Надзеі ўжо не было дома, уручаць яе не было каму. Адыхдзячы, вартайкі дзяржаўнай бяспекі сказаў: калі Надзея прыедзе другі раз, няхай абавязкова патэлефонуе ў ГБ.

Лішне казаць, што дзядзька з "канторы", які перапалохаў студэнтку і змусіў яе ўцякаць за мяжу, дзеяйчай апанімна. Вакольнымі шляхамі ўдалося даведацца, што яго завуць Арцёмам Валер'евічам. Так гэта ці не, праверыць цяжка. Але на ўсякі выпадак звязтаемся да яго:

– Арцём Валер'евіч з пружанскага КДБ, растлумачце, чаго вам хочацца ад Надзеі Бялести?

Дык ад начальніка Пружанскага аддзялення КДБ цікава было б пачуць, чым гэта так зацікаўля ягоную салідную ўстанову сціплая студэнтка Надзея Бялеста.

Аповед ПЦ "Вясна" даслаў Анатоль СІДАРЭВІЧ.

Праверка скончылася папярэджаньнем

Міністэрствам юстыцыі Рэспублікі Беларусь скончаная праверка дзейнасці Партыі камуністаў Беларускай (ПКБ). У тым ліку колькасці яе сяброў на прадмет адпаведнасці патрабаванням заканадаўства. Падчас праведзенай Міністэрствам юстыцыі праверкі сяброўства ў ПКБ пацверджанае ў дачыненіі калі 1300 асобаў, што ѿ цэлым адпавядае патрабаванням заканадаўства. Распублікі Беларусь адносна мінімальнай колькасці палітычнай партыі. Разам з тым, Міністэрства юстыцыі заяўляе, што сяброўства ў дадзенай партыі больш за 200 асобаў, уключаных у сылі, не пасцвердзілася. На гэтай падставе Партыі камуністаў Беларускай вынесена пісьмовая папярэджанье і прызначаны тэрмін для ліквідавання парушэнняў.

Цэнтральны камітэт ПКБ папярэджаны, што ў выпадку не ліквідавання нedaхопаў да 5 лютага будзе паставленае пытаньне аб магчымасці далейшай дзейнасці партыі.

Прэс-сакратар ПКБ С. Вазынка заявіў, што прэтэнзіі Міністру да партыі не зьяўляюцца праўмоцнымі, паколькі "ведамства не праводзіла законную праверку дзейнасці ПКБ".

"Замест Міністэрства юстыцыі праверку праводзілі міліцыя, пракуратура, КДБ, супрацоўнікі домакрэйніцтваў, якія запалохвалі сяброў партыі і аказвалі на іх ціск. Нічога дзіўнага ў тым, што шмат хто адмайляўся гаварыць з супрацоўнікамі міліцыі і КДБ альбо адмайляўся ад свайго сяброўства ў выніку такой "праверкі", – заявіў Сяргей Вазынек.

Партыя камуністаў Беларускай мае намер аблскардзіць папярэджанье Міністру ў судзе.

"Зъбег абставінаў" не выпадковы...

Недзяржаўная грамадска-палітычна газета "Віцебскі кур'ер М" абскарджае судовае рашэнне, згодна з якім яна павінна вызваліць офіснае памяшканье.

Заснавальнік недзяржаўной газеты "Віцебскі кур'ер М" накіроўваў скаргу ў Гаспадарчы апеляцыйны суд Віцебскай вобласці. Рэдакцыя "Віцебскага кур'ера" не пагаджаецца з рашэннем Гаспадарчага суда Віцебскай вобласці, які 10 студзеня задаволіў зыск прадпрыемства "Элсан" да газеты аб прызнаныні несанкціоніраваным дамовы арэнды. Паводле гэтага рашэння рэдакцыя ававязаная вызваліць памяшканье, якое арандуе ў ААТ "Элсан".

"У апеляцыі мы патрабуем адмяніць рашэнне суда аб прызнаныні дамовы нядзейнай, бо сваёй сутнасці яно абсурднае. Усе нарматыўныя дакументы аб мясцовым кіраваньні патрабуюць, каб быў дазвол на разъмашчэнне прадпрыемства на тэрыторыі гораду, у нас такі дазвол ёсьць. А яны патрабуюць яшчэ ўзгадненія на

разъмашчэнне ў раёне гораду, але такое патрабаванне не вызначанае заканадаўствам", – расказаў прэс-службе БАЖ правабаронца Павел Левінаў, які прадстаўляе інтарэсы газеты.

Нагадаем, 10 студзеня судзьдзя Вольга Гаціла задаволіла патрабаванне зыкоўцы і ававязала рэдакцыю газеты пакінуць памяшканье на працягу 10 дзён пасля набыцця судовым рашэннем юрыдычнай сілы. 12 студзеня рэдакцыя "Віцебскага кур'ера" атрымала ліст з Мініфармаціі, ў якім патрабуецца дакументальна пацвердзіць на працягу двух тыдняў аб регістрацыі юрыдычнага адресу.

А між тым, на пачатку месяца Адміністрацыя Першамайскага раёна Віцебску ў чарговы раз адмовілася прыняць дакументы для регістрацыі ад заснавальніка газеты.

Дзеянні Міністэрства інфармацыі Беларусі асуздзілі "Рэпарцёры бяз межаў", "мэтай якіх зъяўляецца закрыццё незалежнай газеты "Віцебскі кур'ер М". Аб гэтым паведамляеца ў заяве, якую распаўсюдзіла 24 студзеня міжнародная журналістская праваабарончая арганізацыя.

Абурэнне "Рэпарцёраў бяз межаў" выклікалі "юрыдычны і адміністратыўны перасьлед" газеты, у выніку чаго выданыне апынулася ў складным становішчы і можа перастаць выходзіць.

Размова ідзе пра амаль адначасове рашэнне суда аб высяленыні рэдакцыі "Віцебскага кур'ера" з арандуемага памяшканья і патрабаванне Мініфармаціі паведаміць юрыдычны адрес цягам двух тыдняў з папярэджаннем, што ў адваротным выпадку выхад газеты можа быць прыпынены.

"12 студзеня 2007 году ў рэдакцыю "Віцебскага кур'ера" прыйшоў ліст. У ім паведамлялася аб пагрозе прыпыненія выданыя газеты. За два дні да гэтага судзьдзя арбітражнага суда В. Гаціла вынесла рашэнне аб высяленыні рэдакцыі з памяшканья, якія яна арандуе ў прыватнай арганізацыі з каstryчніка 2006 году. За год гэтаму старшынаму незалежнаму беларускаму выданью даводзіцца пераезджаць у другі раз", – звязтае ўвагу праваабарончая арганізацыя ў сваёй заяве.

"Гэтае адміністрацыянае рашэнне тыповое для беларускіх уладаў. Яны карыстаюцца такім спосабам, каб прывесці да зынкнення незалежных выданьняў у Беларусі, – падкрэсліваюць "Рэпарцёры бяз межаў". – Закон аб СМІ патрабуе, каб профільнае міністэрства мела адрес, па якім разъмашчаецца рэдакцыя таго ці іншага СМІ. У адваротным выпадку ўлады маюць магчымасць абвінаваці рэдакцыю ў невыкананы патрабаваны і запатрабаваць спыненія выхаду выданыя."

Па звестках БАЖ, газета "Віцебскі кур'ер М", як і большасць недзяржаўных выданьняў, з пачатку 2006 году на мае магчымасць распаўсюджвацца па падпісцы і не прадаецца ў газетных кёсках. Рэдакцыя была вымушаная стварыць уласную сетку дастаўкі. Толькі ў 2006 годзе супраць газеты ўзбуджаліся тры судовыя справы.



Гэта не рекламны щыт у цэнтры Менску, а віліны тэлеэкран, па якім беларусам расказываюць, што з кожным днём у краіне жывуць становіца "весялей"...

"Рэжым пашырае базу для барацьбы з палітычнымі апанентамі"

(Пачатак на стр. 3)

якія негвалтоўнымі метадамі змагаюцца за змены сітуацыі ў нашай краіне. Мы маем права выступаць супраць ураду, калі нам не падабаецца ягоная палітыка – негвалтоўнымі метадамі, падкрэсліваю. Дык вось менавіта на гэтых людзей будзе разылічаны новы закон аб экстремізме.

Па-другое, новы закон не прадугледжвае ўвядзення санкцый. Адзіны прававы манізм, які ён уводзіць – гэта прыпыненне і спыненне дзеянісці арганізацыяў у судовым парадку, калі яны будуть прызнаныя экстремісткімі. Аднак тут нічога новага – тое самае ўтрымліваецца і ў законе аб грамадзкіх аўяднаннях, у існуючых артыкулах крымінальнага кодэкса, таму, як я казаў і раней, у прынцыпе юрыдычнай базы дзеля перадухілення праяваў экстремізму ў нашай краіне хапае і без дадатковых законаў: ёсьць у нас артыкулы ў КК за распальванье

нацыянальнай і рэлігійнай варожасці, за заклікі да неканстытуцыйнага гвалтоўнага захопу ўлады і за незаконнае вайскове фармаваныне – усё гэта ўжо прадугледжана крымінальным кодэкsem. Зыходзячы з некаторых публічных заяваў Камітetu дзяржбяспекi, зноў жа ёсьць падставы меркаваць, што прыманые падобнага закону ў дадзеных умовах можа быць скарыстана супраць палітычных апанентаў. Так, да прыкладу, раней у дакладах КДБ такія незарэгістраваныя моладзевыя арганізацыі як "Зубр", Малады Фронт неаднаразова называліся арганізацыямі экстремісткага кшталту.

У той жа час прыняцце закону „Аб супрацьдзеянні экстремізму“ было б апраўдана, калі б ў ім утрымлівалася больш дакладнае апісаныне, што зъяўляеца, напрыклад, нацысцкай ідэалогіяй, што зъяўляеца нацысцкай сімволікай, якая адказаеца прадугледжваеца за публічную

дэмманстрацыю такой сімволікі і г.д. Тут жа нічога такога няма! У законе ёсьць адзіны пасыл, што праявай экстремізму таксама прызнаеца прапаганды нацысцкай ідэалогіі і публічная дэмманстрацыя нацысцкай сімволікі, а што гэта такое – не раствумачана. І ў краіне на сёньня няма юрыдычнай базы, каб прыцягваць да адказасці людзей, якія прапагандуюць фашисцкую-нацысцкую сімволіку. Ёсьць адказаеца за карыстальніе незарэгістраванай сімволікай, але яна датычыцца найперш масавых мерапрыемстваў, ня больш за тое. Да таго ж па гэтым артыкуле чамусьці прыцягваюць да адказасці якраз за карыстальніе нацыянальнай сімволікай, а калі хтосьці ходзіць са сваісткай па вуліцы, то юрыдычна няма такай падставы, каб яго прыцягнуць да адказасці. Дык навошта тады прымаць закон аб экстремізме, калі ён не дae адказаў на асноўныя пытанні?

“Лава Клінтан” разбураная ў адзінаццаты раз

Ва ўрочышчы Курапаты адбыўся чарговы акт вандалізму

30 студзеня ва ўрочышчы Курапаты на месцы масавых расстрэлаў былі запалены сьвечкі. Акцыя памяці, прымеркаваная да 70-годдзя 1937 года, была зладжана беларускім грамадзкім аргамітэтам па справе ўвекавечання памяці ахвяраў сталінскіх рэпрэсіяў. Яна адбылася па прапанове расейскіх праваабаронцаў праводзіць 30-га дня кожнага месяца памінанне бязвінна загінулых людзей.

Як паведамі “Радыё Свабода” даследчыкі тэмы сталінскіх рэпрэсіяў, кандыдат гістарычных навук, сустаршыня аргамітету Ігар Кузьняцоў, з такай ініцыятывай да яго звязрнуўся прадстаўнікі міжнароднага гісторыка-асветніцтва, дабрачыннага і праваабарончага таварыства “Мемарыял” з расейскага гораду Сыктывкар.

Пры ўваходзе ва ўрочышча супрацоўнікі супецслужбай у цывільнім правяралі даку-



менты ва ўсіх, хто прыйшоў узяць удзел у акцыі памяці.

Ня першы раз вандалы апаганьвалі гэтае съявое месца. Гэтым разам разламаны мемарыяльны знак “Ад народу ЗША народу Беларусі дзеля памяці”, падараваны прэзідэнтам ЗША Білам Клінтанам.

Курапаты наведаў другі сакратар амбасады ЗША ў Беларусі Стывен Гілен. “Мы лічым гэтае здарэнне вялікай трагедыяй. Лава была вельмі маленькая, але гэта быў вельмі важны сімвал сяброўства паміж беларускім і амерыканскім народамі. Гэта трагедыя”, — сказаў дыпламат.

Нагадаем, што вандалы на першы раз разбруаюць памятны знак, усталяваны ў Курапатах ахвярам рэпрэсіяў 1939-1941 гадоў — ад амерыканскага народу. Гісторык Ігар Кузьняцоў падлічыў, што ад 1994 году, калі усталявалі мемарыяльны знак, гэта ўжо адзінаццаты акт вандалізму ў Курапатах у дачыненіі да лавы Клінтана: “Я думаю, што тут каментары запішняць. Гэты вандалізм можна спыніць толькі сілай. Пакуль гэта дэманстрацыя бясьсільля улады”.

Апошні раз вандалы наведваліся ў Курапаты два месяцы назад: уначы 30 лістапада злачынцы зламалі “лаву Клінтан”. Тады сябры Кансерватуўна-Хрысьціянскай партыі БНФ прыбрали трэтыорыю і адрамантавалі сапсанаваны памятны знак.

У звязку з чарговым актам вандалізму арганізацыя “Малады Фронт” заяўвіла, што не пацерпіць ані далейшага зьдзеку з маўгілай і памяці расстрэляных ва ўрочышчы беларускіх грамадзянаў, ані злачыннае бязьдзейнасці з боку міліцыянаў, і гатова аднавіць ганаровую варту ў Курапатах уключна з аднаўленнем намётавага лагеру абаронцаў урочышча.

“Малады Фронт” падкрэсліў, што нікому не дазволена зьдзеквацца з памяці тысячай беларусаў, расстрэляных камуністычнымі уладамі ў 1937-38 гадах.

З “чорнага сьпісу” — у “выключаны”...

Ігар Лусьцянкоў выключаны з наукальной установы за агітацыю на баку дэмакратычнага кандыдата падчас мясцовых выбараў

У Магілёве мясцовыя выбары не абышліся без рэпрэсіяў супраць моладзі — 18-гадовага Ігара Лусьцянкова выключылі з першага курсу фізіка-матэматычнага факультэту Магілёўскага дзяржуніверсітэту.

Праблемы ў юнака началіся яшчэ падчас „Вялікага джынсавага фэсту”, калі Лусьцянкову затрымаў супецназ у Менску. У юнака канфіскавалі каля 1 тысячи налепак ды перапісані дадзенія студэнцкага білету. Праз два тыдні ў дэканаце Лусьцянкову дали зразумець, што ён патрапіў у „чорны“ сьпіс непажаданых студэнтаў.

Канчатковая нервы ў адміністрацыі універсітэту здалі, калі яны пабачылі свайго студэнта па „БТ“ у праграме „Панарама“ — Лусьцянкоў прымайць удзел у пратэсце супраць судовай расправы над Зымітром Дашкевічам. У выніку хлопца афіцыйна папярэдзілі, што рыхтуеца загад на ягонае выключэнне з ВНУ. Што было потым, Лусьцянкоў распавёў так: “На мясцовых выбарах я вырашыў падтрымачь лідэра суполкі БНФ Рыгора Кастусёва. У вёсцы Александрыя на пачатку студзеня мы раздавалі ўёткі ды агітавалі за ўдзел у выбарах. Калі мы ўжо зьбіраліся з'язджачы, нас спынілі супрацоўнікі міліцыі і ДАІ, забраўшы пашпарты, заяўлі, што мы затрыманыя. Праз гадзіну нас вывезьлі ў поле ды там выкінулі. Ніякіх пратаколаў ці рапартаў не складалася. Але цяпер мяне выклікаюць у шклоўскую міліцыю для складання пратаколу па арт. 167 ч. 3 Адміністрацыйнага кодэкса. Чым гэта скончыцца, я ня ведаю”.

Нягледзячы на рэпрэсіі, Лусьцянкоў катэгарычна адмаўляеца з'язджачы вучыцца за мяжу. Ён нават не з'яўляецца ў камітэт дапамогі рэпрэсаваным.

Што да аўтара публікацыі Пятра Кузьміна, то напачатку спадарыня Аленчанка казала, што гэта — пазаштатны аўтар “Гомельскай праўды”. А калі Андрэй Толчын запатрабаваў асабістай сустрэчы з ім у судзе, журналістка Аленчанка заяўвіла: аўтарка артыкулу — яна сама.

На першапачатковы варыянт абвяржэння непраўдзівых зьвестак прадстаўніца “Гомельскай праўды” не пагадзілася. Таму спадар Толчын разам з юрыстам Леанідам Судаленкам падрыхтавалі і накіравалі ў суд Чыгуначнага раёну новы тэкст абвяржэння.

“Гэта — прэцэдэнт. Бо раней ніколі партыйцы рэгіёну не спрабавалі абергнуць ту лухту і бруд, што регулярна выпліваюць на іх дзяржаўныя газеты,” — съцвярджае сп. Судаленка.

Ад спагнання з “Гомельскай праўды” і аўтара грашовай кампенсацыі за нанесеную маральнную шкоду актыўіст АГП адмовіўся.

За паклён давядзеца адказваць

Абласная газета “Гомельская праўда” пагадзілася без працэдуры судовага разьбіральніцтва апублікаваць абвяржэнне абразылівых зьвестак у дачыненіі да старшыні Гомельскай гарадзкой арганізацыі АГП Андрэя Толчына...

Напрыканцы мінулага году “Гомельская праўда” ў артыкуле “А вы, друзья, как ни садитесь...” за аўтарствам нейкага Пятра Кузьміна аднесла спадара Толчына “да нізу дэмакратычнага руху Гомельскага рэгіёну”, у зьдзеклівой форме падала несапраўдныя зьвесткі пра яго і яго сям’ю.

Не атрымавшы адказу з рэдакцыі на свае пярэчаны, Андрэй Толчын звязрнуўся ў суд Чыгуначнага раёну з пазовам да “Гомельской праўды”.

Паводле прапановы судзьдзі Крупа-

дэ́рава, бакі пагадзіліся мірным чынам ўрэгуляваць спрэчку.

“Прадстаўнік “Гомельскай праўды” пагадзіліся апублікаваць абвяржэнне свайго артыкулу. І калі яно будзе надрукаванае ў той форме і выглядзе, як яны гэта зрабілі, тады я здыму свае прэтэнзіі да іх. Мяне вельмі моцна абразлі: абазвалі “бамжом”, прычым у такім кантэксце, нібыта я наогул нейкі адшчапенец. Газета так робіць у дачыненіі да дэмакратак, пачынаючы з 90-х гадоў. Таму лічу: таго, хто нашкодзіў, трэба прыцягваць да адказнасці,” — патлумачыў сп. Толчын Радыё Свабода.

Прадстаўніца газеты Алены Аленчанка пацвердзіла, што рэдакцыя згодна апублікаваць абвяржэнне і прынесці прабачэнне партыйнаму актыўісту.